

Kocaman Bir Yalan: “İdeolojiler Devri Bitti.”

İçeriği Yazan: [Erdinç AYDIN](#) [1] Zaman: Per, 05/03/2009 - 07:00

“İDEOLOJİLER BİTMİŞTİR” söylemiyle dayatılan, egemen ideolojinin en baskın hâliyle kendisidir. Ortada felsefe ve bilim kalmamış gibi görünüyorsa, kalanların da baskın ve/veya hâkim ideolojinin sözcülüğüne soyunmalarının yansımasıdır, bu cümle ile anlatılmak istenen.

Ülkemizde hâkim ideoloji dendiğinde, akla getirilmek istenen Kemalizm’dir. Oysa hâkim ideolojinin ulusal, tam bağımsız bir çizgi temelinde ayaklanan Kemalizm olmadığını herkes görebilmelidir. Göremeyenler de zaten asıl hâkim ideolojinin ülkemizdeki saflarında yerlerini aldıklarını, kimi dinsel motifler ile halktan gizlemek istemekte ve kendi zihinlerinin berraklığını bulandırmaktadırlar.

Ülkemizde hâkim olan ideoloji, çok açıktır ki kapitalizmin kokuşmuş, ama bir o kadar yerleşmiş yeni dünya düzeni rüyasının ideolojik politikaları olan neo-liberalizmdir.

Kaldı ki Davos’ta yapılan oturumlarda bu politikaların kapitalizm için bile iflası söz konusudur. Kapitalizm kendi doğası gereği, kendi başını yemektedir; fakat bu gidişattan en çok zarar gören, ürettiği hâlde yoksullaşan emek cephesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tek amacı, kapitalist sistemi ayakta tutmak olan kapitalist zümrenin sözcüsü sözde iktisatçıların, bugün itiraf ettikleri gerçek ise; yine baskın ideolojik yapı içerisinde “devlet” müdahalesi kaçınılmazlığıdır. 1929 Krizini Keynesyen bir müdahale ile aştıklarına inanan iktisadi görüş ve onların takipçileri, kapitalist sistemin pratiğinin soyutlanmış olan ideolojisini (kapitalizm) sıkı sıkıya sahiplenmişlerdir. Fakat karşısına çıkan sorun, kendi varlık sebebi olarak “iman” ettikleri kapitalist ideolojinin kurbanları arasına akademik camiada girmekten ibarettir ve üretim ilişkileri onların hatalarını günbegün yüzlerine vurmaktadır.

Yaratılan modern devlet mekanizmasının, kapitalizmin varlığını ayakta tutabilmesi için görevler alması modern devlet gereği olarak elbette yadsınamaz. Modern devlet, kapitalist sistemde bir üst yapı olarak zaten varlığını kapitalizme borçlu olan ideolojik politik bir yapıdır ve kaçınılmazdır ki modern devlet kendisini modern kılan kapitalizme gereğinde hizmet edecek soyutlamaları pratikleştirecek ve işletecek ve kendisini kutsayan “müdahale” yetkisini kullanacaktır. Çünkü modern olmasının gereği kapitalizmin varlığı ve ona biçtiği rol ile örtüşür. ‘Dün yapmıştık bugün de yapmamızda bir sakınca yoktur’ demekten ibarettir müdahale.

Yoksa kendisini “serbest piyasa ekonomisi”ne adanmış tüm devletlerin modernlik anlayışı içerisinde zaten kendisini feshetmesi beklenirdi. Oysa devlet, bir üst yapı olarak feshedilmediği gibi, ideolojinin politik aracı olarak varlığını sürdürmektedir.

Devleti devlet algılarımızdan uzaklaştıran ve sadece kendileri için gereğinde kullanılan bir araç hâline 1929 itibarıyla sokmuş olan bir anlayış, kendisine küfretmek adına da olsa, devlete biçtiği rolü esneterek modern devletten doğal olarak medet ummaktadır.

Liberaller ise devletin tamamıyla ekonomiden elini çekmemiş olmasına durumu bağlayacak kadar ya kör ya da en naif hâliyle saftırlar. (Oysa modern devletin bekasını bu biçimiyle ayakta tutmaya çalışanlar söylediklerinin aksine kendileridir.)

Gelinen noktada kapitalizm, kendi yarattığı modern devlet anlayışından kendini kurtarmasını beklemektedir. İdeolojik olarak kurumsallaşmış devlet, elbette üzerine düşeni yapmak zorundadır. Devlete kızıyormuş gibi yaparak devleti modernleştirdiğini ifade edenler, şimdi devletten kapitalizmin kurtuluşu için medet beklerler.

Sosyal devlet algılarımızın yok edilmeye gidildiği bir dönemde, devlet mekanizmasını kimin adına işletmek gerektiği konusu gündeme tekrar tekrar düşmektedir. Devlet yasalarımızda hükme bağlanan sosyal devlet ise tabiatıyla toplumsal bir görev üstlenmek durumundadır. Fakat ideolojik

olarak çepeçevre kuşatılan devlet, ülkemizde bu görevi ne kadar sosyal boyutu ile kavrayacak ya da ülkenin tercih ettiği ekonomik politikalar ile içinden çıkılmaz sorunlarına sorunlar eklemeye devam edecek; bunu hep birlikte göreceğiz.

İdeolojik olarak devleti kapitalist sisteme mahkum etmek, tercihini bu halka reva görmek, yarınlarmızı mahkum etmek ya da geleceğimizi bu sistemin beybabalarına teslim etmekten ibarettir.

Görülmelidir ki; Kemalizm asla ve asla neo-liberal politikaların ideolojisi değildir. Görülmelidir ki devlete biçilen rol, bugünlerde sadece kapitalist sisteme hizmet etmektir.

Bu Kemalizm olmadığı gibi, egemen ideoloji tamamıyla kapitalizmdir. Peki, neden Kemalizm hedef gösterilmektedir, bütün dertlerin sebebi kapitalizm iken? İşte bu güncel politikaların bir aymazlığından çok, ideolojik olarak egemen yapının kendisini yıpratmak hiçbir düşünce biçimine güç olma olanağı vermemesinden ibarettir. Bu yüzden hedef tahtasına, tahtını kaybetmek korkusunda ve tahtan indirileceği yakın olan kapitalizm; Kemalizm’i koymuş ve bunu bu toplumun aletleriyle bir kılıfa büründürerek yapmaya çalışmaktadır.

Çok geç olmadan halkın kendi kaderine sahip çıkmak, sosyal devlet politikalarını yücelterek yarınlara güvenle bakabilmenin şartlarını yaratmak gibi bir görevi vardır. Yoksunluk ve yoksulluk, bireylerin ahlaki önceliklerine bırakılamayacak kadar önemlidir.

Sosyal devlet, mutlu yurttaş, güzel gelecek ümidiyle...

erdinc.aydin@politikadergisi.com [2]

[Bu yazı, Politika Dergisi Sayı 13’te yer almıştır. Tüm fazladan özellikleri ile özgün sayıyı indirmenizi öneririz. Sayı 13’ü indirmek için [buraya tıklayınız.](#) [3]]

Yorumlar

Kaynak URL (04/05/2024 - 04:09 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/makale/kocaman-bir-yalan-%E2%80%9C%Cideolojiler-devri-bitti%E2%80%9D>

Bağlantılar:

[1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/erdinc-aydin>

[2] <mailto:erdinc.aydin@politikadergisi.com>

[3] <http://www.politikadergisi.com/sites/default/files/PD13.zip>